

31989L0104

11.2.1989

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

L 40/1

ПЪРВА ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА
от 21 декември 1988 година
за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно марките
(89/104/ЕИО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-конкретно член 100а от него,

като взе предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

в сътрудничество с Европейския парламент ⁽²⁾,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽³⁾,

като има предвид, че в законите за марките, които понастоящем се прилагат в държавите-членки, има различия, които могат да възпрепятствуват свободното движение на стоки и свободата на предоставяне на услуги и да опорочат конкуренцията в общия пазар; като се има пред вид, че поради това с оглед на изграждането и функционирането на вътрешния пазар е нужно законите на държавите-членки да бъдат сближени;

като има предвид, че е важно да не се пренебрегват решенията и предимствата, които системата за марки на Общността може да предложи на предприятията, които желаят да придобият такива марки;

като има предвид, че понастоящем не изглежда нужно да се пристъпва към всеобхватно сближаване на законите за марките на държавите-членки и ще бъде достатъчно сближаването да се ограничи до онези национални правни норми, които най-пряко засягат функционирането на вътрешния пазар;

като има предвид, че директивата не лишава държавите-членки от правото да продължат да защитават марките, придобити чрез използване, но отчита съществуването им само във връзка с отношението между тях и марките, придобити чрез регистрация;

като има предвид, че държавите-членки също остават свободни да установят процесуални разпоредби във връзка с регистрацията, отмяната и недействителността на марките, придобити чрез регистрация; като има предвид, че те например могат да определят форма за регистрацията на марка и за процедурите, свързани с недействителността, да вземат решение дали в производството за регистрация или в производството във връзка с недействителността, или и в двете производства може да се извършва позоваване на по-ранни права, и ако разрешат позоваване на по-ранни права в производството за регистрация, да предвидят производство за противопоставяне или производство за служебна експертиза, или и двете; като има предвид, че държавите-членки остават свободни да определят последиците от отмяната или недействителността на марките;

като има предвид, че настоящата директива не изключва възможността към марките да бъдат прилагани правни норми на държавите-членки извън тяхното право в областта на марките, например разпоредби за нелоялната конкуренция, гражданската отговорност или защитата на потребителите;

като има предвид, че постигането на целите, към които е насочено сближаването на законодателствата, изисква условията за придобиване и запазване на правата върху марка по принцип да бъдат идентични във всички държави-членки; като има предвид, че за тази цел е нужно да бъдат изброени примери за знаци, които могат да съставляват марка, при условие че тези знаци могат да послужат за разграничаване на стоките или услугите на едно предприятие от тези на други предприятия; като има предвид, че основанията за

⁽¹⁾ ОВ С 351, 31.12.1980 г., стр. 1; и ОВ С 351, 31.12.1985 г., стр. 4.

⁽²⁾ ОВ С 307, 14.11.1983 г., стр. 66, и ОВ С 309, 5.12.1988 г.

⁽³⁾ ОВ С 310, 30.11.1981 г., стр. 22.

отказ или недействителност във връзка със самата марка, например липсата на всякакъв отличителен характер или конфликти между марката и по-ранни права, трябва да бъдат изброени изчерпателно, дори и ако някои от тези основания са посочени като възможност в отделни държави-членки, които поради това ще могат да запазят или да въведат тези основания в своето законодателство; като има предвид, че държавите-членки ще имат възможност да запазят или въведат в законодателството си основания за отказ или недействителност във връзка с условията за придобиване и запазване на правата върху марка, за които не съществуват правни норми, например относно критериите за предоставяне на марка и подновяване на марка, правилата за таксите или нормите, свързани с неспазване на процесуалните норми;

като има предвид, че за да бъде намален общият брой на марки, регистрирани и защитени в Общността, а оттам и броят на конфликтите между тях, е важно да се изисква регистрираните марки да бъдат реално използвани, а ако не се използват, да подлежат на отмяна; като има пред вид нуждата да се предвиди, че марката не може да бъде обявена за недействителна поради съществуването на неизползвана по-ранна марка, като държавите-членки остават свободни да прилагат същия принцип по отношение регистрацията на марки или да предвидят, че не може да има резултатно позоваване на марка в производство за нарушения, ако се установи, че марката може да бъде отменена; като има предвид, че във всички тези случаи държавите-членки трябва да установят приложимите процесуални правила;

като има предвид, че за да бъде улеснено свободното движение на стоки и услуги, е важно да се гарантира регистрираните марки отсега нататък да се ползват с една и съща защита в правните системи на всички държави-членки; като има предвид, че това не бива да пречи на държавите-членки по свой избор да предоставят разширена защита на реномираните марки;

като има предвид, че защитата, предоставена на регистрирана марка, чиято функция е по-конкретно да гарантира марката като обозначение за произход, е абсолютна при идентичност между марката и знака и стоките или услугите; като има предвид, че защитата се прилага и в случай на сходство между марката и знака и стоките или услугите; като има предвид, че е нужно да се даде тълкуване на понятието за сходство във връзка с вероятността от объркване; като има предвид, че вероятността от объркване, чиято оценка зависи от множество елементи и особено от признанието на марката на пазара, от връзката, която може да се направи с използвания или регистрирания знак, от степента на сходство между марката и знака, и между обозначените стоки или услуги съставлява конкретно условие за такава защита; като има предвид, че начините, по които се установява вероятността от объркване, и по-специално доказателствената тежест, трябва да бъдат уредени от националните процесуални правила, които настоящата директива не засяга;

като има предвид, че с оглед на правната сигурност и без интересите на притежателя на по-ранна марка да се ощетяват несправедливо, е нужно да се предвиди, че последният вече не може да изисква обявяване на недействителност, нито да се

противопостави на използването на марка, по-късна от неговата собствена, чиято употреба съзнателно е търпял през достатъчно продължителен период, освен ако заявката за по-късната марка е подадена недобросъвестно;

като има предвид, че всички държави — членки на Общността, са обвързани от Парижката конвенция за закрила на индустриалната собственост; като има предвид, че разпоредбите на настоящата директива трябва изцяло да съответстват на тези на Парижката конвенция; като има предвид, че настоящата директива не засяга задълженията на държавите-членки, които произтичат от цитираната конвенция; като се има пред вид, че при нужда се прилага член 234, втора алинея от Договора,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Приложно поле

Настоящата директива се прилага към всички марки за стоки или услуги, които подлежат на регистрацията или на заявяване за регистрацията като индивидуална, колективна, гаранционна или сертификатна марка в отделна държава-членка, или които подлежат на регистрацията или на заявяване за регистрацията в Службата за марки на Бенелюкс или на международна регистрацията, която има действие в отделна държава-членка.

Член 2

Знаци, от които може да се състои марката

Марка може да се състои от всеки знак, който може да бъде представен графично, по-специално думи, включително лични имена, рисунки, букви, цифри, формата на стоката или на нейната опаковка, при условие че тези знаци могат да отличат стоките или услугите на едно предприятие от тези на други предприятия.

Член 3

Основания за отказ или недействителност

1. Не се регистрират, а ако бъдат регистрирани, се обявяват за недействителни:

- знаци, които не могат да съставляват марка;
- марки, които са лишени от отличителен характер;
- марки, състоящи се изключително от знаци или означения, които могат да послужат в търговската дейност за указване на вида, качеството, количеството, предназначението, стойността, географския произход или времето на производство на стоките или предоставяне на услугите, или на други характеристики на стоките или услугите;

- г) марки, състоящи се изключително от знаци или означения, които са станали обичайни в говоримия език или в добросъвестната и трайно установена търговска практика;
- д) знаци, които се състоят изключително от:
- формата, която произтича от естеството на самите стоки, или
  - формата на стоките, която е нужна за постигане на технически резултат, или
  - формата, която придава на стоките значителна стойност;
- е) марки, които противоречат на обществения ред или на общоприетите принципи на морала;
- ж) марки, които могат да въведат в заблуждение обществото, например по отношение на естеството, качеството или географския произход на стоките или услугите;
- з) марки, които без разрешение от компетентните органи трябва да бъдат отказани или обявени за недействителни в съответствие с член бъ от Парижката конвенция за закрила на индустриалната собственост, по-нататък наричана „Парижката конвенция“.

2. Всяка държава-членка може да предвиди, че марката няма да се регистрира или ако бъде регистрирана, се обявява за недействителна, ако и доколкото:

- а) използването на марката може да бъде забранено в съответствие с правни норми извън правото за марки на съответната държава-членка или на Общността;
- б) марката включва знак с особена символична стойност, по-специално религиозен символ;
- в) марката включва символи, емблеми или гербове, с изключение на посочените в член бъ от Парижката конвенция, и които представляват обществен интерес, освен ако компетентните органи са дали съгласие за регистрацията ѝ в съответствие със законодателството на държавата-членка;
- г) заявката за регистрация на марката е подадена недобросъвестно от заявителя.

3. Не се отказва регистрация на марка, а регистрираната марка не се обявява за недействителна в съответствие с параграф 1, буква б), в) или г), ако преди датата на заявката за регистрация и след използването на марката тя е придобила отличителен характер. Наред с това всяка държава-членка може да предвиди, че настоящата разпоредба се прилага и когато отличителният характер е придобит след датата на заявката за регистрация или след датата на регистрацията.

4. Всяка държава-членка може да предвиди, че въпреки разпоредбите на предходните параграфи основанията за отказ или недействителност, които се прилагат в тази държава преди датата на

влизане в сила на разпоредбите за въвеждане на настоящата директива, се прилагат към марки, заявката за които е подадена преди тази дата.

Член 4

Други основания за отказ или недействителност при конфликти с по-ранни права

1. Марка не се регистрира, а ако е регистрирана, може да се обяви за недействителна:

- а) ако е идентична с по-ранна марка и стоките или услугите, за които марката е заявена или регистрирана, са идентични със стоките или услугите, за които е защитена по-ранната марка;
- б) ако поради нейната идентичност или сходство с по-ранна марка и идентичността или сходството на стоките или услугите, за които марките се отнасят, съществува вероятност за объркване на обществото, която включва вероятност за свързване с по-ранната марка.

2. „По-ранни марки“ по смисъла на параграф 1 са:

- а) марки, чиято дата на заявяване за регистрация, е по-ранна от датата на заявката за регистрация на марката, или съответно на приоритетите, претендирани по отношение на тези марки, и които марки принадлежат към следните категории:

- i) марки на Общността;
- ii) марки, регистрирани в държавата-членка, а за Белгия, Люксембург или Нидерландия — в Службата за марки на Бенелюкс;
- iii) международно регистрирани марки, имащи действие в държавата-членка;

- б) марки на Общността с валидна претенция за предходност в съответствие с Регламента за марката на Общността по отношение на марка по буква а), ii) и iii), дори и когато по-късната марка е била обект на отказ от права или е с изтекъл срок на защита;

- в) заявки за марки по букви а) и б), ако те бъдат регистрирани;

- г) марки, които към датата на подаване на заявка за регистрация, или съответно на приоритета, претендиран по отношение на заявката за регистрация на марка, са общоизвестни в държавата-членка в смисъла, в който думата „общоизвестен“ е използвана в член ба от Парижката конвенция.

3. Марка не се регистрира, а ако бъде регистрирана, се обявява за недействителна, ако е идентична или сходна с по-ранна марка на Общността по смисъла на параграф 2 и трябва да бъде регистрирана или е била регистрирана за стоки или услуги, които не са сходни на тези, за които е регистрирана по-ранната марка на Общността, ако по-ранната марка на Общността се ползва с реноме в Общността и ако използването на по-късната марка без основание би извлякло несправедливо облагодетелстване от отличителния характер или реномето на по-ранната марка или би ги увредило.

4. Всяка държава-членка допълнително може да предвиди, че марката няма да бъде регистрирана, а ако е регистрирана, ще бъде обявена за недействителна, когато и доколкото:

- a) марката е идентична или сходна с по-ранна национална марка по смисъла на параграф 2 и трябва да бъде или е била регистрирана за стоки или услуги, които не са сходни с тези, за които е регистрирана по-ранната марка, ако по-ранната марка се ползва с реноме в съответната държава-членка и ако използването на по-късната марка без основание би извлякло несправедливо облагодетелстване от отличителния характер или реномето на марка или би ги увредило;
- b) права върху нерегистрирана марка или друг знак, използван в търговската дейност, са придобити преди датата на заявяване за регистрация на последващата марка или приоритетната дата, претендирана за заявката за регистрация на последващата марка, и тази нерегистрирана марка или друг знак предоставят на притежателя си право да забрани използването на по-късната марка;
- v) използването на марката може да бъде забранено по силата на по-ранно право, различно от правата по параграф 2 и параграф 4, буква б), и по-специално:
  - i) право на име;
  - ii) право на портрет;
  - iii) авторско право;
  - iv) право на индустриална собственост;
- г) марката е идентична или сходна с по-ранна колективна марка, която предоставя право, което е прекратено в срок от максимум три години преди заявката;
- д) марката е идентична или сходна с по-ранна гаранционна или сертификатна марка, които предоставят право, което е прекратено в срок, предхождащ подаването на заявката, и чиято продължителност се определя от държавата-членка;
- e) марката е идентична или сходна с по-ранна марка, която е регистрирана за идентични или сходни стоки или услуги и предоставя право, което е прекратено поради неподновяване в срок от максимум две години преди подаването на заявката, освен ако притежателят на по-ранната марка е дал съгласието си за регистрация на по-късната марка или не е използвал своята марка;
- ж) марката може да бъде обърквана с марка, която е била използвана в чужбина към датата на подаване на заявката и все още се използва там, при условие че към датата на заявката заявителят е действал недобросъвестно.

5. При определени обстоятелства държавите-членки могат да разрешат регистрацията да не се отказва или марката да не се обявява за недействителна, ако притежателят на по-ранната марка или друго по-ранно право се съгласи с регистрацията на по-късната марка.

6. Всяка държава-членка може да предвиди, че по изключение от параграфи 1 - 5 основанията за отказ на регистрация или недействителност, които съществуват в тази държава преди датата на влизане в сила на разпоредбите за въвеждане на настоящата директива, се прилагат към марки, заявката за които е подадена преди тази дата.

Член 5

Права, предоставени от марката

1. Регистрираната марка предоставя на притежателя изключителни права. Притежателят има право да забрани на всяко трето лице да използва в търговската дейност без негово съгласие:

- a) всеки знак, идентичен с марката, за стоки или услуги, идентични с тези, за които марката е регистрирана;
- b) всеки знак, при който поради идентичността или сходството му с марката и идентичността или сходството на стоките или услугите, защитени от марката и от знака, съществува вероятност от объркване на част от обществото, която включва вероятност от свързване на знака с марката.

2. Всяка държава-членка може да предвиди, че притежателят има право да попречи на всяко трето лице да използва в търговската дейност без негово съгласие всеки знак, който е идентичен или сходен с марката, за стоки или услуги, които не са сходни със стоките или услугите, за които е регистрирана марката, ако последната се ползва с реноме в държавата-членка и ако използването на този знак без основание би извлякло несправедливо облагодетелстване от отличителния характер или реномето на марката или би ги увредило.

3. По параграфи 1 и 2, *inter alia*, може да бъде забранено и:

- a) поставянето на знака върху стоки или тяхната опаковка;
- b) предлагането на стоки, пускането им на пазара или складирането им за тези цели с този знак, или предлагането или предоставянето на услуги с този знак;
- v) вносът и износът на стоки с този знак;
- г) използването на знака в търговски книжа и в рекламна дейност.

4. Ако според законодателството на държавата-членка използването на знака при условията на параграф 1, буква б) или параграф 2 не може да бъде забранено преди датата на влизане в сила на разпоредбите за въвеждане на настоящата директива в съответната държава-членка, правата, предоставени от марката, не могат да се противопоставят за преследване на използването на този знак.

5. Параграфи 1 - 4 не засягат разпоредбите във всяка държава-членка, отнасящи се до защитата срещу използването на знак за цели, различни от тези за отличаване на стоки или услуги, когато използването на този знак без основание би извлякло несправедливо облагодетелстване от отличителния характер или реномето на марката или би ги увредило.

Член 6

Ограничаване на действието на марката

1. Марката не дава право на притежателя да забрани на трето лице да използва в търговската дейност:

- a) собственото си име или адрес;
- б) указания за вида, качеството, количеството, предназначението, стойността, географския произход, времето на производство на стоките или на предоставяне на услугите, или други характеристики на стоките или услугите;
- в) марката, когато е необходимо да се посочи предназначението на продукт или услуга, по-специално като принадлежности или резервни части;

при условие че то ги използва в съответствие с честната производствена или търговска практика.

2. Марката не дава право на притежателя да забрани на трето лице да използва в търговската дейност по-ранно право, което важи само по отношение на конкретен район, доколкото това право е признато от законите на съответната държава-членка и в границите на територията, за която е признато.

Член 7

Изчерпване на правата, предоставени от марка

1. Марката не дава право на притежателя да забрани използването ѝ във връзка със стоки, които са пуснати на пазара в Общността с тази марка от самия притежател или с негово съгласие.

2. Параграф 1 не се прилага, когато притежателят има основателни причини да се противопостави на по-нататъшното комерсиализиране на стоките, особено когато тяхното състояние е променено или влошено след пускането им на пазара.

Член 8

Лицензиране

1. Марката може да бъде лицензирана за някои или за всички стоки или услуги, за които е регистрирана, както и за цялата територия на съответната държава-членка или за част от нея. Лицензият може да бъде изключителен или неизключителен.

2. Притежателят на марка може да се позове на правата, предоставени от тази марка, срещу лицензополучател, който наруши разпоредби на лицензионния договор по отношение на срока, вида, в който марката може да се използва съгласно регистрацията, обхвата на стоките или услугите, за които е предоставен лицензът, територията, на която марката може да се поставя, или качеството на произведените стоки или на услугите, предоставени от лицензополучателя.

Член 9

Ограничения в резултат на бездействие

1. Когато в една държава-членка притежателят на по-ранна марка по смисъла на член 4, параграф 2 е търпял през непрекъснат период от пет години използването на по-късна марка, регистрирана в тази държава-членка, като е знаел за това използване, той няма право да поиска обявяване на по-късната марка за недействителна на основата на по-ранната марка, нито да се противопостави на използването на по-късната марка за стоките или услугите, за които е използвана тази марка, освен ако заявката за регистриране на по-късната марка е подадена недобросъвестно.

2. Всяка държава-членка може да предвиди, че параграф 1 се прилага и по отношение на притежателя на по-ранна марка по смисъла на член 4, параграф 4, буква а) или на друго по-ранно право по смисъла на член 4, параграф 4, буква б) или в).

3. В случаите по параграфи 1 и 2 притежателят на по-късно регистрираната марка няма право да възрази срещу използването на по-ранното право, дори и ако това право вече не може да се противопостави на по-късната марка.

Член 10

Използване на марките

1. Когато в петгодишен срок от датата на приключване на производството за регистрация притежателят не използва реално марката в държавата-членка във връзка със стоките или услугите, за които тя е регистрирана, или ако използването ѝ е било преустановено за непрекъснат период от пет години, към марката се прилагат санкциите, предвидени в настоящата директива, освен ако съществуват основателни причини за неизползването.

2. Използване по смисъла на параграф 1 е:

- a) използването на марката във вид, който се различава по отношение на елементи, които не променят отличителния характер на марката в сравнение с вида, в който тя е регистрирана;
- б) поставянето на марката върху стоки или тяхната опаковка в съответната държава-членка единствено с цел износ.

3. Използването на марката със съгласието на притежателя от всяко лице, което има право да използва колективна, гаранционна или сертификатна марка, се счита за използване от притежателя.

4. По отношение на марките, регистрирани преди датата на влизане в сила на разпоредбите за въвеждане на настоящата директива в съответната държава-членка:

- а) ако разпоредбата, която е в сила преди тази дата, предвижда санкции за неизползването на марката през определен непрекъснат период, съответният петгодишен срок по параграф 1 се счита, че е започнал да тече от същия момент, както всеки период на неизползване, който вече тече към тази дата;
- б) ако преди тази дата не съществува разпоредба за неизползване, петгодишните срокове по параграф 1 започват да текат най-рано от тази дата.

Член 11

Санкции за неизползването на марка в съдебно или административно производство

1. Марката не може да бъде обявена за недействителна поради съществуването на по-ранна конфликтна марка, ако последната не отговаря на изискванията за използване, установени съответно в член 10, параграфи 1, 2 и 3 или в член 10, параграф 4.

2. Всяка държава-членка може да предвиди, че регистрацията на марка не се отказва поради съществуването на по-ранна конфликтна марка, ако последната не отговаря на изискванията за използване, установени съответно в член 10, параграфи 1, 2 и 3, или по член 10, параграф 4.

3. Без да се засяга приложението на член 12, при подаване на насрещно искане за отмяна всяка държава-членка може да предвиди, че марката не може да бъде успешно противопоставена в производство за нарушение, ако се установи в резултат на защитата, че марката може да бъде отменена съгласно член 12, параграф 1.

4. Ако по-ранната марка е използвана само за част от стоките или услугите, за които е регистрирана, за целите на прилагане на параграфи 1, 2 и 3, се счита, че тя е регистрирана само за тази част от стоките или услугите.

Член 12

Основания за отмяна

1. Марката подлежи на отмяна, ако през непрекъснат период от пет години тя не е била обект на реално използване в държавата-членка във връзка със стоките или услугите, за които е регистрирана, и не съществуват основателни причини за неизползването;

въпреки това, никое лице не може да претендира, че правата на притежателя върху марката трябва да бъдат отменени, ако през интервала между изтичането на петгодишния срок и подаването на искането за отмяна реалното използване на марката е започнато или възобновено; започването или възобновяването на използването в срок от три месеца преди подаването на искането за отмяна, което е започнало най-рано при изтичането на непрекъснат период от пет години неизползване, не се взема пред вид, когато подготовката за започването или възобновяването е извършена, след като притежателят е узнал, че може да бъде подадено искане за отмяна.

2. Марката подлежи на отмяна и когато след датата, на която е регистрирана:

- а) вследствие на действията или бездействието на притежателя марката се е превърнала в обичайно търговско наименование на стока или услуга, за които е регистрирана;
- б) вследствие на използването ѝ от притежателя на марката или с негово съгласие за стоките или услугите, за които е регистрирана, тя може да въведе в заблуждение обществото, по-специално по отношение на естеството, качеството или географския произход на тези стоки или услуги.

Член 13

Основания за отказ, отмяна или недействителност по отношение на част от стоките или услугите

Когато съществуват основания за отказ на регистрация или за отмяна или недействителност на марка само по отношение на част от стоките или услугите, за които марката е заявена или регистрирана, отказът на регистрация, отмяната или недействителността засягат само тези стоки или услуги.

Член 14

A posteriori установяване на недействителност или отмяна на марка

Когато за марка на Общността се претендира предходност от по-ранна марка, която е била обект на отказ от права или е с изтекъл срок на защита, недействителността или отмяната на по-ранната марка може да бъде установена *a posteriori*.

Член 15

Обособени разпоредби по отношение на колективните, гаранционните и сертификатните марки

1. Без да се засягат разпоредбите на член 4, държавите-членки, чиито закони разрешават регистрирането на колективни, гаранционни или сертификатни марки, могат да предвидят, че

такива марки не се регистрират или се отменят или обявяват за недействителни на основания, допълнителни на тези, посочени в член 3 и в член 12, когато функцията на тези марки изисква това.

2. Чрез дерогация от член 3, параграф 1, буква в), държавите-членки могат да предвидят, че знаците или означенията, които в търговската дейност могат да служат за означаване на географския произход на стоките или услугите, могат да бъдат колективни, гаранционни или сертификатни марки. Такава марка не дава право на притежателя да забрани на трето лице да използва в търговската дейност такива знаци или означения, при условие че ги използва в съответствие с честната производствена или търговска практика; по-конкретно, такава марка не може да се противопостави на трето лице, което има право да използва географско наименование.

Член 16

Национални разпоредби, които трябва да се приемат съгласно настоящата директива

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, не по-късно от 28 декември 1991 година. Те незабавно информират Комисията за това.

2. По предложение на Комисията и като взема решение с квалифицирано мнозинство, Съветът може да отложи датата по параграф 1 най-късно до 31 декември 1992 година.

3. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 17

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 21 декември 1988 година.

За Съвета

Председател

V. PAPANDREOU